Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kryminologia III - Socjologia kryminologiczna - wykład, PG_00134365						
Kierunek studiów	Criminology and Criminal Justice (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	2		Język wykładowy	angielski			
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS	5.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	egzamin			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Prawa i Administracji						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Piotr Pawliszak					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0	95.0		125
Cel przedmiotu	Podstawowym celem przedmiotu jest ukazanie szerokiego spektrum socjologicznych podejść do problemu przestępczości w oparciu o ogólne i szczegółowe pojęcia i teorie socjologiczne oraz inne teorie społeczne.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[CCJL3_UK05] 5otrafi w podstawowym zakresie formułować wypowiedzi z użyciem specjalistycznej terminologii charakterystycznej dla kryminologii oraz dyscyplin z nią powiązanych, przedstawiać w tym zakresie opinie, stanowiska oraz dyskutować o nich	Potrafi w podstawowym zakresie formułować wypowiedzi z użyciem specjalistycznej terminologii socjologicznej charakterystycznej dla kryminologii oraz dyscyplin z nią powiązanych, przedstawiać w tym zakresie opinie, stanowiska oraz dyskutować o nich	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_WG06] w stopniu zaawansowanym zna podstawowe zasady odpowiedzialności karnej, zasady karania, rodzaj stosowanych środków reakcji karnej, ich podstawowe zasady i instytucje	w stopniu zaawansowanym zna teoretyczne wyjaśnienia fenomenu przestępstwa i dewiacji społecznej, do której stosują się podstawowe zasady odpowiedzialności karnej, zasady karania, rodzaj stosowanych środków reakcji karnej, ich podstawowe zasady i instytucje	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_KR04] jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych jak i zespołowych działań w zakresie kryminologii oraz nauk pokrewnych	Student/ka jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych jak i zespołowych działań w zakresie kryminologii oraz nauk socjologicznych	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_UW04] potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną w celu rozwiązywania typowych problemów związanych z kryminologią oraz funkcjonowaniem krajowego oraz międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości, jak również by analizować dylematy prawne i etyczne w pracy zawodowej w tym obszarze, oraz organizować własną pracę badawczą, planować i przeprowadzać proste badania empiryczne	Student/ka potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną w celu rozwiązywania typowych problemów związanych z przestępczością lub innymi typami dewiacji społecznej, oraz organizować własną pracę badawczą, planować i przeprowadzać proste badania empiryczne	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[CCJL3_WG01] ma poszerzoną wiedzę na temat charakteru nauk prawnych, w tym, szczególnie gałęzi prawa związanych ze studiowanym kierunkiem, zna ich miejsce w dziedzinie nauk społecznych oraz rozumie zachodzące pomiędzy nimi relacje	ma poszerzoną wiedzę na temat odniesień między naukami prawnymi a socjologią, w tym, szczególnie związanych z problemem przestępczości, zna ich miejsce w dziedzinie nauk społecznych oraz rozumie zachodzące pomiędzy nimi relacje	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

<table>
<tr><td>Treści przedmiotu</td><td>1. Wprowadzenie do kryminologii społecznej: przydatne pojęcia ogólne, różne typologie przestępczości, ofiary i proces wiktymizacji,

2. Pierwsi myśliciele (św. Augustyn, św. Tomasz); myśliciele klasyczni i neoklasyczni (Beccaria, Fielding, Lombroso, Quételet); napięcia między myśleniem pozytywistycznym a (neo-)klasycznym

3. paradygmat pozytywistyczny i interpretatywny: wczesni pozytywiści (Durkheim i perspektywa funkcjonalistyczna, Sutherland i teoria asocjacji różnicowej,

4. Merton i teoria anomii),

5. Szkoła Chicagowska oraz zwrot interakcjonistyczny/interpretatywny, teorie dotyczące młodzieży i subkultur dewiacyjnych, przestępczość białych kołnierzyków, teorie etykietowania (Lemert, Becker)

5. Marksizm, perspektywy konfliktowe i neomarksistowskie, niemarksistowskie teorie krytyczne (Simmelowskie i Weberowskie), M. Foucault i jego „Nadzorować i karać”, kryminologia radykalna

6. Podejście neoklasyczne i aktualne trendy: teorie okazji, teoria dryfu, teorie kontroli (techniki neutralizacji, teorie kontroli społecznej, doktryna odstraszania), Wilson, Kelling, Zimbardo i teoria „złamanych okien”, Garland i jego „Kultura kontroli”

7. Teorie uczenia się społecznego i teorie samokontroli

8. Teorie racjonalnego wyboru i ekonomiczne teorie zachowań przestępczych

9. Perspektywa feministyczna w kryminologii

10. Integracja różnych teorii przestępczości (zasady i wybrane przypadki)

11. Modelowanie matematyczne i komputerowe przestępczości - zasady i przykłady</td></tr>
<tr><td>Wymagania wstępne i dodatkowe</td><td></td></tr>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td>
<table>
<tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr>
<tr><td>Zamknięte (jednokrotnej i wielokrotnej odpowiedzi) i otwarte pytania w teści</td><td>50.0%</td><td>100.0%</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Zalecana lista lektur</td><td>
<table>
<tr><td>Podstawowa lista lektur</td><td>Taylor I., Walton P., Young P. The New Criminology : For a Social Theory of Deviance, current edition.

Barkan S.E. Criminology: A Sociological Understanding, current edition</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Uzupełniająca lista lektur	Drzazga E., Grzyba M., Nowe kierunki w kryminologii. Warszawa 2018. The encyclopedia of theoretical criminology, ed. J.M. Miller, vol. 1–2, 2014 G. Sykes, D. Matza, Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency, „American Journal of Sociology” 1957, vol. 22, no. 6, pp. 664–670 R. Agnew, Foundation for a General Strain Theory of Crime and Delinquency, „Criminology” 1992, vol. 30, pp. 47–88 L. Cohen, M. Felson, Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activities Approach, „American Sociological Review” 1979, vol. 44, pp. 588–608 G. Sykes, D. Matza, Juvenile Delinquency and Subterranean Values, „American Sociological Review” 1961, vol. 26, pp. 712–719 R. Merton, Social Structure and Anomie, „American Sociological Review” 1938, no. 3, pp. 672–682 R. Sampson, W.B. Groves, Community Structure and Crime: Testing Social-Disorganization Theory, „American Journal of Sociology” 1989, vol. 94, pp. 774–802 T. Thornberry, Towards an Interactional Theory of Delinquency, „Criminology” 1987, vol. 25, pp. 863–891 E. Sutherland, White-Collar Criminality, „American Sociological Review” 1940, vol. 5, no. 1, pp. 1–12 E. Sutherland, Is „White Collar Crime” Crime?, „American Sociological Review” 1945, vol. 10, no. 2, pp. 132–139 D. Garland, Criminological knowledge and its Relation to Power: Foucault’s Genealogy and Criminology Today, „The British Journal of Criminology”, 1992, vol. 32, no. 4, pp. 403–422 D. Garland, The Culture of High Crime Societies: Some Preconditions of Recent „Law and Order” Policies, „The British Journal of Criminology” 2000, vol. 40, no. 3, pp. 347–375 D. Gambetta, Fragments of an economic theory of the mafia, „European Journal of Sociology” 1988, vol. 29, no. 1, pp. 127–145 F. Varese, Is Sicily the future of Russia? Private protection and the rise of the Russian Mafia, „European Journal of Sociology”, 2001, vol. 42,

		no. 1, pp. 186–220 E. Lemert, Issues in the Study of Deviance, „The Sociological Quarterly” 1981, vol. 22, no. 2, pp. 285–305 C. Wellford, Labelling Theory and Criminology: An Assessment, „Social Problems” 1975, vol. 22, no. 3, pp. 332–345 M. Petrunik, The Rise and Fall of „Labelling Theory”: The Construction and Destruction of a Sociological Strawman, „The Canadian Journal of Sociology” 1980, vol. 5, no. 3, pp. 213–233 H. Corman, N. Mocan, Carrots, Sticks, and Broken Windows, „The Journal of Law & Economics” 2005, vol. 48, no. 1, pp. 235–266 B. Harcourt, J. Ludwig, Broken Windows: New Evidence from New York City and a Five-City Social Experiment, „The University of Chicago Law Review” 2006, vol. 73, no. 1, pp. 271–320
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Jaki czynnik odpowiada za poziom przestępczości w modelu koncentrycznym Szkoły Chicagowskiej? Jakie wnioski dla polityki społecznej płyną z koncepcji dewiacji R. Mertona?	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.